

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมโดยศาลชำนาญพิเศษ
ชื่อผู้เขียน : นายพีรฉัตร จรรยาสัมพ์
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา : 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์สุขสมัย สุทธิบัติ ประชานกรรมการ
2. อาจารย์ประพจน์ คล้ายสุบรรณ

ปัจจุบันสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ทุกประเทศให้ความสนใจ เพราะสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อทุกคน เมื่อเกิดมลพิษขึ้นในโลกไม่ว่าส่วนใดแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากการให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมของสังคมระหว่างประเทศผ่านทางข้อตกลงต่าง ๆ ขององค์กรสหประชาชาติ ซึ่งแม้จะไม่มีผลบังคับในทางกฎหมาย เป็นเพียงแนวทางให้ประเทศอื่นปฏิบัติตาม แต่ก็อาจได้รับมาตรการตอบโต้ที่ไม่ใช่กฎหมายเป็นการตอบแทน

ในประเทศไทยได้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองแก่สิ่งแวดล้อมหลายฉบับ ในส่วนที่เป็นบทกฎหมายหลักนั้น ได้แก่ พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 อย่างไรก็ตามการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในปัจจุบันยังมีปัญหาอยู่มากเนื่องจากยังไม่ได้รับความสนใจอย่างจริงจังของภาครัฐและเอกชน

การที่ปัญหาสิ่งแวดล้อมมีเป็นจำนวนมาก และขั้นตอนการดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันก็มีความล่าช้า ไม่ทันต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น เนื่องมาจากหลักกฎหมายที่ไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยของข้อมูลและวิธีการจัดการ จึงได้มีความพยายามที่จะแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าว

ในปัจจุบันคดีสิ่งแวดล้อมสามารถที่จะดำเนินคดีที่ศาลปกครองหรือศาลยุติธรรมก็ได้ตามแต่เงื่อนไขของการฟ้องคดี บ่อมก่อกำให้เกิดความสับสนต่อประชาชนผู้เสียหายได้

T 165594

นอกจากนี้ปัญหาการเป็นผู้เสียหาย จำนวนผู้เสียหาย ภาระการพิสูจน์ และการกำหนดค่าเสียหายก็เป็นประเด็นสำคัญ เนื่องจากในขณะที่มีการฟ้องคดีกันนั้นความเสียหายบางอย่างอาจจะยังไม่ส่งผลออกมาให้เห็นประจักษ์ในขณะนั้น ศาลย่อมไม่อาจกำหนดค่าเสียหายให้ได้ แม้ว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 444 วรรคสอง จะกำหนดให้ศาลสามารถสงวนสิทธิในการแก้ไขคำพิพากษาได้ก็ตาม แต่ระยะเวลาดังกล่าวก็สั้นเกินไป

การจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษในคดีสิ่งแวดล้อมจึงน่าจะเป็นทางออกที่เหมาะสมสำหรับปัญหาดังกล่าว เนื่องจากรูปแบบของศาลชำนาญพิเศษนั้นมีลักษณะเฉพาะเจาะจงและเอื้อต่อการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมมากกว่าในปัจจุบัน โดยจะรับพิจารณาเฉพาะคดีในประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีมีความสะดวก รวดเร็ว อีกทั้งผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาและทำคำพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีก็เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดให้มีบุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมเป็นผู้พิพากษาสมทบด้วย ทำให้ผู้ที่ทำหน้าที่พิจารณาพิพากษามีความเข้าใจข้อพิพาทที่เกิดขึ้น และสามารถวินิจฉัยปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการของกลุ่มความ จึงมีความเหมาะสมกับคดีสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหมาะสำหรับประชาชนโดยรวม เมื่อการดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมสามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันผลร้ายที่อาจเกิดขึ้นจากความล่าช้าในการพิจารณาคดี

ABSTRACT

TE 165594

Thesis Title : The Adjudication of Environmental Cases by Specialized
Courts

Student's Name : Mr. Peerachat Chanyasan

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2004

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Suksamai Sutthibodee Chairperson
2. Mr. Prapot Klaisuban

Nowadays, environmental issues are a subject of interest for every country. This is because the environment affects us all. Pollution which occurs locally may also have global effects. Many United Nations Agreements give particular importance to the environment, reflecting the view of the international community. Although these agreements are not legally binding in the same way that a local legislation may, they provide a guideline for different countries to follow. Deviation from the Agreements may lead to non-legal forms of retaliation.

In Thailand, many legislations have been passed to protect the environment. The main one is the Enhancement and Conservation of National Environmental Quality Act, B.E. 2535. However, enforcement is a problem because of the lack of attention paid to these legislations.

There are many environmental problems at present. The procedure by which cases may be brought to justice is also complicated, causing too much delay for it to be worthwhile. Unclear law, lack of updated information and mismanagement

are also parts of the problem. This is why effort must be made to solve these difficulties.

At present, environmental cases may be brought in both the Administrative Court and the Court of Justice, depending on the legislation. This causes further confusion among the injured public. Furthermore, there are still difficulties in identifying those who suffer loss, determining the number of the victims, locating the burden of proof and calculating a suitable damage to be rewarded. In many cases, the extent of damages may not be evident at the time of the hearing and the courts cannot clearly determine the value themselves. Although Article 444, Clause 2 in the Civil and Commercial Code already gives the court the right to revise judgment, the period of time where this is possible is still too short for cases of this nature.

Establishing the specialized court in environmental cases might be a suitable solution. Such specialized court would be more specific which means it would be more able to support the adjudication of environmental cases. This would also speed up the proceeding, making it more convenient for cases to be brought forward. It would also enable the judge to be more familiar with cases with such unique nature as environmental ones and to gain more expertise in the matter. There should also be a provision which allows various technical experts to sit as associated judges in certain cases as well. These suggested changes would mean those involved in passing judgment in environmental cases have better understanding of the nature of the dispute. This will be beneficial to all parties involved, especially to the general public, since cases may be dealt with more efficiently. To prevent the bad result from the delay consideration.